

Barnets beste i Skogkanten barnehage

INNHold

1.0 MOBBEATFERD OG KRENKELSER I BARNEHAGEN - FINNES DET?

s. 2

2.0 HVA ER MOBBEATFERD BLANT FØRSKOLEBARN?

s. 3

3.0 HVORDAN OPPDAGE KRENKELSER OG MOBBEATFERD?

s. 3

4.0 HVORDAN BEKJEMPE KRENKELSER OG MOBBEATFERD?

s. 4

4.1 Forebyggende tiltak

s. 4

4.2 Tiltak når krenkelser og Mobbeatferd oppdages

s. 4

5.0 EVALUERING

s. 5

Dato:	Endring:	Signatur:
8. sept.2020	Side 2 lagt til barnehagelov § 3 og FNs barnekonvensjon artikkel 3 nr. 1	H.E
13. jan 2021	Revidering av Barnets beste - legge til krenkelser sammen med Mobbeatferd, og nye elementer fra skjerpet barnehagelov.	H.E

1.0 MOBBEATFERD OG KRENKELSER I BARNEHAGEN - FINNES DET?

Viktig erkjennelse: Ja, det finnes!

Mobbeatferd er et begrep som tidligere har blitt lite brukt i barnehagen, men vi vet at det forekommer i alle andre aldersgrupper. Mobbeatferd er en form for krenkelse.

Det er først i den senere tid at søkelyset er blitt rettet mot mobbeatferd og krenkelser i barnehagen. Vår barnehage ønsker å være med på å forebygge og stoppe all form for krenkelser. Det være seg mobbeatferd, vold, diskriminering og trakassering.

Hvordan kan barnehagen se på krenkelser og mobbeatferd?

- Erkjenner at krenkelser og mobbeatferd skjer
- Ikke rettferdiggjøre at krenkelser og mobbeatferd skjer
- Anerkjennende at ulike krenkelser og mobbeatferd er et alvorlig problem
- Se at vi har ansvar for at krenkelser og mobbeatferd skjer
- Vite at noen barn er i større fare enn andre
- Vi kan stoppe krenkelser og mobbeatferd gjennom aktiv handling

Barnehageloven §3 får en ny bestemmelse, og barnehagen har nå en lovpålagt plikt på seg å ivareta barnas behov for omsorg, trivsel og inkludering slik at dette gjøres i tråd med barnehageloven. Det viktig å jobbe med inkluderende barnehagemiljø og forebygging av mobbeatferd.

Ny bestemmelse i § 3 handler om «hva som er best for barna, skal være et grunnleggende hensyn i barnehagens arbeid». Derfor er det viktig for vår barnehage å være godt kjent med blant annet **FNs barnekonvensjon artikkel 3 nr. 1** om barnets beste, som er bakgrunnen for den nye bestemmelsen.

Artikkel 3 - Barnets beste

1. Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

2. Partene påtar seg å sikre barnet den beskyttelse og omsorg som er nødvendig for barnets trivsel, idet det tas hensyn til rettighetene og forpliktelsene til barnets foreldre, verger eller andre enkeltpersoner som har det juridiske ansvaret for ham eller henne, og skal treffe alle egnede, lovgivningsmessige og administrative tiltak for dette formål.

3. Partene skal sikre at de institusjoner og tjenester som har ansvaret for barns omsorg eller beskyttelse, retter seg etter de standarder som er fastsatt av de kompetente myndigheter, særlig med hensyn til sikkerhet, helse, personalets antall og kvalifikasjoner samt kvalifisert tilsyn.

2.0 HVA ER MOBBEATFERD BLANT BARNEHAGEBARN?

Definisjon:

Mobbeatferd av barn er handlinger fra voksne og/ eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og ha muligheten til medvirkning. Ingrid Lund

Direkte krenkelse og mobbeatferd er forholdsvis synlige, åpne angrep på mobbeofferet. Dette kan for eksempel være:

- Fysisk former for mobbeatferd som dytting, slag, kloring etc.
- Verbal mobbeatferd som at barn blir terget, latterliggjort eller ydmyket.
- Klar aggresjon mot ting som tilhører barnet.
- Handlinger som ødelegger for barnet, dog uten at noe blir fysisk ødelagt.
- Barn blir stadig utsatt for skremsel og blir forfulgt samtidig som de har vansker med å forsvare seg.

Indirekte krenkelse og mobbeatferd er mer skjult og innebærer ofte at mobbeofferet blir sosialt ekskludert og utstengt fra gruppen. Indirekte mobbeatferd er altså plaging uten synlige og åpne angrep på offeret og kan også kalles psykisk mobbeatferd. Dette kan for eksempel være:

- Handlinger som er karakterisert av tvang og formynderi.
- Barn som stadig avvises i lek.
- Ord, erting, gester, grimaser og utsestenging.

3.0 HVORDAN OPPDAGE KRENKELSER OG MOBBEATFERD?

Mobbeatferd og krenkelser kan være vanskelig å oppdage. Det er ingen sikre og klare tegn på at mobbeatferd eller annen krenkelse foregår. Plutselige og store forandringer i barnets atferd kan være tegn på at noe er galt. For eksempel:

- Vil ikke gå i barnehagen.
- Nekter å fortelle hva som er galt.
- Blir lett oppfarende, sint eller aggressiv.
- Plager yngre barn eller søsken.
- Mister selvtillit.
- Gråter seg i søvn eller har mareritt.
- Endrer sove- eller spisevaner.

Observasjon som virkemiddel for å oppdage mobbeatferd eller andre krenkelser er nødvendig. De voksne i barnehagen må ha en observerende væremåte ved å

være aktivt til stede med alle sanser, legge merke til de små ting og være der barnet er og være oppmerksomme på barns trivsel og samhandling. Barnehagen er avhengig av kompetente voksne som vet hvordan de kan støtte og hjelpe barna underveis i utvikling. Alle voksne i barnehagen har et ansvar for å følge med på hvordan det enkelte barnet på sin avdeling har det. Alle har en aktiv plikt for å skape et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. I vår årsplan har vi laget en progresjon på områdene omsorg, lek, læring og danning, som også er en viktig del av inkluderende barnehagemiljø.

4.0 HVORDAN BEKJEMPE KRENKELSER OG MOBBEATFERD?

Barnehagelovens aktivitetsplikt §42 er ny paragraf og skal sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

Aktivitetsplikten består av fire delplikter:

1. Plikt til å følge med
2. Plikt til å melde i fra
3. Plikt til å undersøke
4. Plikt til å sette inn tiltak

4.1 Forebyggende tiltak:

I barnehagen er forebyggende arbeid den viktigste måten å bekjempe Mobbeatferd på. Barna skal oppleve Trygghet, Tillit, Tilhørighet og Trivsel. Gjennom tidlig og systematisk styrking av barns sosiale kompetanse får barna viktig kunnskap om seg selv, hvordan de knytter kontakter på en positiv måte og hvordan de skal forholde seg til andre. Dette er områder vi i vår barnehage jobber med:

- Målbevisst arbeid med sosial kompetanse (selvhevdelse, empati og rolletaking, prososial atferd, selvkontroll, lek, glede og humor) og strategier for problemløsning. Livsmestring!
- Voksenrollen: Være tydelige og aktive voksne som er sitt ansvar bevisst når det gjelder å forebygge og vise null aksept for krenkelser og mobbeatferd.
- Voksenrollen = autoritativ voksen: Møter andre med varme, anerkjennelse, respekt og tillit.
- Voksenrollen = autoritativ voksen: Møter hvert barn med varme, anerkjennelse, respekt og tillit og er bevisst hvordan man bruker navnet til barnet.
- Samarbeide med foreldrene.
- Sosiale ferdigheter

- Bruke observasjonsverktøy som "Tras", "Alle med" og rammeprogram utarbeidet av Kari Lamer, for å ha oversikt over barnets utvikling innen områdene:
  - Empati
  - Prososial atferd
  - Selvkontroll
  - Selvhevdelse
  - Lek, glede og humor
- Fargelegging av barn - skjema utarbeidet av Kari Pape.
- Refleksjon som metode sammen med voksne og sammen med barn.

4.2 Tiltak når krenkelser og Mobbeatferd oppdages:

Involverte barn:

- Reformuler hendelsen og sett ord på at dette er helt uakseptabelt. Hvis voksne ikke reagerer, legaliserer vi krenkelser og mobbeatferd.
- Bekreft barnet positivt når det sier fra om andre eller det selv blir plaget.
- Styrk hvem barnet er og *ta avstand fra det barnet gjør*.
- Barnets oppmerksomhet rettes mot hvordan den andre har det. Den voksne forklarer, dersom det ikke er tydelig for barnet.
- Den voksne understreker at det er det barnet har gjort, enten verbalt eller ved handling, som er grunnen til at den andre er lei seg.
- Man skal forvente at barnet snur den negative handlingen, for eksempel ved å gå tilbake til den andre og utføre en positiv handling.

Alle barn i barnehagen:

- Lær barnet å reagere når andre blir plaget.
- Nulltoleranse på uakseptabel adferd - klart og entydig uttalt av den voksne.
- Bruk av litteratur og drama/teater.
- Kjenne seg igjen i mobbesituasjonene eller krenkelser.
- Få satt i gang barnas tankevirksomhet rundt krenkelser og mobbeatferd.
- Bearbeide disse tankene og følelsene gjennom dramatisk lek, tegninger osv.

Voksne i barnehagen:

- Informerer/drøfter enkeltepisoder i barnehagens ulike møter.
- Nærmeste leder veileder den/de voksne som er direkte involvert.
- Evaluerer situasjonen.

Foreldre til involverte barn:

- Separerte samtaler mellom foreldre til involverte barn hvor personalet:
- Forklarer grunnen til møtet
- Spør om hvordan foreldrene oppfatter den aktuelle situasjonen, og finner ut hvor mye foreldrene vet.
- Markerer at barnehagen og foreldrene har et felles ansvar
- Avklarer hva som skal gjøres videre.

Foreldre til andre barn i barnehagen:

- Informasjon
- Eventuelt ha "Mobbeatferd" som tema på foreldremøte.
- Mobbemanifestet skal ligge tilgjengelig på barnehagens hjemmeside.

Vår barnehage har en egen sjekkliste som en del av det forebyggende arbeidet mot krenkelser og mobbeatferd i internkontrollsystemet og et skjema for tiltaksplan som skal brukes når krenkelser og mobbeatferd skjer, for å dokumentere skriftlig.

Skjema for tiltaksplan inneholder disse punktene (vedlegg 1):

- Utfordring som skal løses
- Tiltak avdelingen har satt
- Frist for når tiltakene skal gjennomføres
- Hvem er ansvarlig for gjennomføring av tiltakene
- Frist for evaluering av tiltakene
- Oppsummering av samtale med barnet og foreldrene
- Barnehagens egenvurdering

5.0 EVALUERING

- Observere samspill barn-barn, voksen-voksen og barn-voksen. Samtaler med barna i små grupper om hvordan de har det i barnehagen.
- Diskutere planen på personalmøter, avdelingsmøter og ledermøter.
- Årlig evaluering av planen av personalet og foreldre.

Kurs:

Barnehagen er deltakere på kurset «Barnehage og krenkelser versjon 3» gjennom Høgskolen i Innlandet i perioden 2021 - 2022. Dette kurset skal

skolere alle ansatte i barnehagen på forebygging av psykososialt barnehagemiljø/ inkluderende barnehagemiljø samt skolere de ansatte på aktivitetsplikten ved oppdagelse av krenkelser og mobbeatferd.

**DU ER VIKTIGERE ENN DU TROR - fra
Kristin Outmayer - Unisef**